

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

საქმე №ას-1365-1285-2017
2018 წელი

11 მაისი,

№ას-1365-1285-2017 ი-----ი

ქ.თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

ბესარიონ ალავიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი)
მოსამართლეები:

ეკატერინე გასიტაშვილი, ზურაბ ძლიერიშვილი

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი მოსმენის გარეშე

კასატორი – შპს „ი-----ი“ (მოპასუხე)

მოწინააღმდეგე მხარე – ლ-----ბ-----ი (მოსარჩელე)

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება/განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 7 დეკემბრის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება და მისი ძალაში დატოვების შესახებ ამავე სასამართლოს 2017 წლის 20 სექტემბრის განჩინება

კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილებისა და განჩინების გაუქმება და საქმის იმავე სასამართლოს სხვა შემადგენლობისათვის ხელახლა განსახილველად დაბრუნება

დავის საგანი – ზიანის ანაზღაურება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

1. მოსარჩელის მოთხოვნა და სარჩელის ფაქტობრივი საფუძვლები:

1.1. ლ----- ბ-----მა (შემდგომში – მოსარჩელე, აპელანტი, კასატორის მოწინააღმდეგე მხარე ან კრედიტორი) სარჩელი აღძრა სასამართლოში შპს „ი-----ის“ (შემდგომში – მოპასუხე, აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარე, საჩივრის ავტორი, კასატორი ან მოვალე) მიმართ მიყენებული ზიანის – 20 400 ლარის დაკისრების მოთხოვნით.

1.2. სარჩელი ემყარება შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს: მოსარჩელეს საკუთრებაში გააჩნია სიღნაღის რაიონის სოფელ მ-----ოში მდებარე 388 001 კვ.მ მიწის ნაკვეთი, რომელზეც გაშენებულია რქაწითელის ჯიშის ვენახი. მიწის ნაკვეთი ვარგისია მაღალი ხარისხის ყურძნის უხვი მოსავლის მისაღებად. მოსარჩელე ყოველწლიურად ახორციელებს რამდენიმე ტონა ყურძნის მოსავლის რეალიზაციას. 2014 წლის ყურძნის მოსავალი მთლიანად გაანადგურა მოპასუხის მფლობელობაში არსებულმა გარეული ღორის კოლტმა. სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს მიერ მომზადებული დასკვნის თანახმად, ერთ ჰექტარ მიწის ნაკვეთზე შესაძლებელია მოწეულიყო 6,8 ტონა ყურძენი. შესაბამისად, სამ ჰექტარ მიწის ნაკვეთზე მისაღები შემოსავალი შეადგენდა 20 ტონასა და 400 კილოგრამს. ერთი კილოგრამი ყურძნის ღირებულება შეადგენდა 1 ლარს. ამდენად, მოპასუხის კუთვნილმა ღორის კოლტმა მოსარჩელეს მიაყენა 20 400 ლარის ზიანი.

2. მოპასუხის პოზიცია:

მოთხოვნის გამომრიცხველი შესაგებლით მოპასუხემ არ ცნო სარჩელი და განმარტა, რომ ის სამეურნეო დანიშნულებით არ ეწევა ღორების გამრავლებას, არ აქვს მოწყობილი ღორის სადგომები და არც ღორები არ ჰყავს. საკუთრებაში არ გააჩნია ღორი. შესაბამისად, მოსარჩელის მითითება იმის შესახებ, რომ მოპასუხის კუთვნილმა ღორებმა გაანადგურეს მისი კუთვნილი ვენახი, არასწორია. კახეთში, იორის აღკვეთილის ტერიტორიაზე 834 ჰა ფართობზე მოპასუხე ფლობს საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ გაცემულ სამონადირეო მეურნეობის სპეციალურ ლიცენზიას. აღნიშნული ლიცენზიის ფარგლებში ნადირობს ცხოველებსა და ფრინველებზე, მათ შორის, გარეულ ღორებზე, განსაზღვრული კვოტით, ამასთან, მოპასუხეს ევალება, დაიცვას ლიცენზიის პირობები, სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორია და მისი ბიომრავალფეროვნება.

834 ჰა მიწის ნაკვეთის უმეტესი ნაწილი დაფარულია ტყის მასივით და მასში ბინადრობს სხვადასხვა სახეობის ცხოველი: ტურა, მგელი, მელა, მაჩვი, კურდღელი, ენოტი, კაკაბი, ხოხობი და ასევე გარეული ღორი. ამასთან, არც ერთი გარეული ცხოველი მოპასუხეს არ ეკუთვნის და მასზე არც მფლობელობის უფლება არ გადაუცია ვინმეს. გარეული ცხოველები წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას და ბინადრობენ არა მხოლოდ სალიცენზიო ტერიტორიაზე, არამედ მის გარეთაც, საქართველოსა და აზერბაიჯანის ტერიტორიაზე, ასევე, სხვა საწარმოების სამონადირეო მეურნეობებშიც, შესაბამისად, გარეული ჯიშის ღორები თავისუფლად ახორციელებენ მიგრაციას, რისი აღკვეთაც მოვალეს არ შეუძლია. მას არც ევალება ცხოველების სამოძრაო ტერიტორიის შემოფარგვლა და მათი კონტროლი. მოსარჩელემ თავად უნდა უზრუნველყოს საკუთარი მეურნეობის დაცვა გარეული ცხოველებისგან. გარდა ამისა, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება, რომ 2014 წელს მოსარჩელე მიიღებდა 24 ტონა რქაწითელის ჯიშის ყურძენს და მიიღებდა შემოსავალს 20 400 ლარის ოდენობით.

3. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 10 მაისის გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

4. აპელანტის მოთხოვნა:

საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა კრედიტორმა, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით მოპასუხისათვის 10 200 ლარის დაკისრება.

5. გასაჩივრებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილების/განჩინების სარეზოლუციო ნაწილი:

5.1. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 7 დეკემბრის დაუსწრებელი გადაწყვეტილებით მოწინააღმდეგე მხარის გამოუცხადებლობის გამო, სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა, 10 200 ლარის დაკისრებაზე უარის თქმის ნაწილში გაუქმდა გასაჩივრებული გადაწყვეტილება და ახალი გადაწყვეტილებით, მოვალეს კრედიტორის სასარგებლოდ დაეკისრა 10 200 ლარის ანაზღაურება;

5.2. ამავე სასამართლოს 2017 წლის 20 სექტემბრის განჩინებით მოწინააღმდეგე მხარის საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, ხოლო დაუსწრებელი გადაწყვეტილება დარჩა ძალაში.

6. კასატორის მოთხოვნა:

სააპელაციო

სასამართლოს

დაუსწრებელი

გადაწყვეტილება/განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მოვალემ, მოითხოვა მათი გაუქმება და საქმის იმავე სასამართლოს სხვა შემადგენლობისათვის ხელახლა განსახილველად დაბრუნება.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, გასაჩივრებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილების/განჩინების დასაბუთებულობა, საკასაციო საჩივრის საფუძვლები და მიიჩნევს, რომ იგი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

1. გასაჩივრებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილების/განჩინების უცვლელად დატოვების ფაქტობრივი და სამართლებრივი დასაბუთება:

1.1. საკასაციო პალატის შეფასების საგანს სასამართლო სხდომაზე აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარის გამოუცხადებლობის საპატიოობა და ის გარემოება წარმოადგენს, არსებობდა თუ არა დაუსწრებელი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილების წინაპირობები. ამ თვალსაზრისით, კასატორი ძირითადად ორ პრეტენზიას გამოთქვამს: ა) მისი, როგორც მოწინააღმდეგე მხარის გამოუცხადებლობა სასამართლოს უნდა მიეჩნია საპატიოდ და ბ) დადგენილად მიჩნეული ფაქტობრივი გარემოებები იურიდიულად არ ამართლებდა მოთხოვნას.

1.2. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის თანახმად, საკასაციო საჩივარი შეიძლება, ეფუძნებოდეს მხოლოდ იმას, რომ გადაწყვეტილება კანონის დარღვევითაა გამოტანილი. სამართლის მიზნებისათვის კანონდარღვევად განიხილება სასამართლოს მიერ მოთხოვნის დამფუძნებელი ნორმის არასწორი მოძიება ან მისი არასწორი გამოყენება ან/და განმარტება. საპროცესო სამართლის ნორმების დარღვევა მხოლოდ მაშინ შეიძლება, გახდეს გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველი, თუ ამ დარღვევის შედეგად საქმეზე არასწორი გადაწყვეტილება იქნა გამოტანილი. თავის მხრივ, განსახილველი ნორმიდან გამომდინარეობს ის დასკვნაც, რომ საკასაციო საჩივრის წარმატებას თავად კასატორის მიერ ზემოხსენებულ საფუძვლებზე მითითება და ამ გზით საკასაციო შედავებათა დასაბუთება განაპირობებს.

1.3. საკასაციო პრეტენზიათა საფუძვლიანობის შემოწმების მიზნით პალატა ყურადღებას გაამახვილებს საკითხის შეფასებისათვის მნიშვნელობის მქონე შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებზე:

1.3.1. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა

პალატის 02.09.2016წ. განჩინებით კრედიტორის სააპელაციო საჩივარი მიღებულ იქნა განსახილველად და სასამართლოს მთავარი სხდომა დაინიშნა 2016 წლის 7 დეკემბერს, 11:00 საათზე;

1.3.2. მოწინააღმდეგე მხარეს, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 372-ე და 373-ე მუხლების შესაბამისად, გაეგზავნა სააპელაციო საჩივარი და თანდართული მასალები და განესაზღვრა ვადა შესაგებლის წარსადგენად, მასვე გაეგზავნა სასამართლო უწყება საქმის განხილვის დროისა და ადგილის შესახებ, რომელიც, მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, შეიცავს ამომწურავ განმარტებას სასამართლოს სხდომაზე გამოუცხადებლობის ნეგატიური შედეგების შესახებ. საფოსტო უკუგზავნილზე შესრულებული მინაწერის თანახმად, კორესპონდენცია ჩაიბარა მოპასუხის უფლებამოსილმა წარმომადგენელმა 2016 წლის 9 სექტემბერს (**იხ. რწმუნებულება, ტ. I, ს.ფ.166**);

1.3.3. 2016 წლის 7 დეკემბერს დანიშნულ სხდომაზე არ გამოცხადდა მოწინააღმდეგე მხარე, გამოცხადებულმა აპელანტმა იშუამდგომლა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღებისა და სარჩელის დაკმაყოფილების თაობაზე, რაც სააპელაციო სასამართლოს მხრიდან გაზიარებულ იქნა;

1.3.4. დაუსწრებელი გადაწყვეტილების წინააღმდეგ წარდგენილ საჩივარში გამოუცხადებელი მხარე აპელირებდა შემდეგზე:

ა) 2016 წლის 7 დეკემბერს, 11:00 საათზე დანიშნულ სასამართლო სხდომაზე მხარის გამოუცხადებლობა გამოწვეული იყო საპატიო მიზეზით, კერძოდ, 2016 წლის 6 დეკემბრის საღამოს იმყოფებოდა ქ.ქუთაისში მძიმე ავადმყოფის, ახლო ნათესავის მოსანახულებლად. მეორე დღეს, დილის 07:00 საათზე, გამოემგზავრა საქალაქთაშორისო მიკროავტობუსით ქ.თბილისში იმ ვარაუდით, რომ მოასწრებდა პროცესზე გამოცხადებას, თუმცა, რიკოთის უღელტეხილზე, უამინდობისა და ავტოსაგზაო შემთხვევის გამო, მოძრაობა იყო შეფერხებული, რამაც მიკროავტობუსის დაახლოებით ერთი საათით დაყოვნება გამოიწვია. საბოლოოდ, მოწინააღმდეგე მხარის წარმომადგენელი თბილისში ჩამოვიდა 11:20 საათზე;

ბ) სასამართლო სხდომაზე გამოცხადების დაგვიანების გამო, 11:00 საათამდე ცდილობდა მოსამართლის თანაშემწესთან ტელეფონით დაკავშირებას, თუმცა ეს მხოლოდ 11:19 საათზე მოახერხა. სააპელაციო სასამართლოში იგი გამოცხადდა 11:25 საათზე, თუმცა, დაუსწრებელი გადაწყვეტილება უკვე გამოტანილი იყო;

გ) 2016 წლის 7 დეკემბერს, 11:00 საათზე დანიშნულ სასამართლო სხდომაზე მოწინააღმდეგე მხარე მოწვეული არ იყო კანონით დადგენილი წესით. კერძოდ, უწყებაში, რომელიც მხარეს

ჩაბარდა, მითითებული იყო #7 სხდომის დარბაზი. საქმის მასალებით დასტურდება, რომ სხდომა ჩატარდა #15 დარბაზში, ამასთან, სააპელაციო სასამართლოს საინფორმაციო დაფაზე სხდომის დარბაზად მითითებული იყო #21;

დ) საჩივრის ავტორის მოსაზრებით, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად მიჩნეული ფაქტობრივი გარემოებები იურიდიულად არ ამართლებდა აპელანტის მოთხოვნას, რადგან მოპასუხე არ წარმოადგენდა იმ სუბიექტს, ვისაც რაიმე ბრალი მიუძღოდა ზიანის დადგომაში - იგი არ არის იმ ნივთის მფლობელი ვისმა მოქმედებამაც ზიანი მიაყენა მოსარჩელეს.

1.3.5. სააპელაციო პალატამ არ გაიზიარა საჩივარში მითითებული გარემოებები და მიიჩნია, რომ არ არსებობდა მიღებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმების წინაპირობები, რასაც კასატორი არ ეთანხმება იმ საფუძვლით, რომ:

ა) მხარე არ იყო მოწვეული კანონით დადგენილი წესით, რამდენადაც უწყებაში მითითებული იყო სხვა სხდომის დარბაზი, ხოლო სასამართლომ სხდომა ჩაატარა სხვა დარბაზში, ამგვარი მიდგომა ეწინააღმდეგება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 70-ე მუხლის პირველი ნაწილისა და 72-ე მუხლის მოთხოვნებს;

ბ) სააპელაციო საჩივრის წინააღმდეგ წარდგენილი შესაგებლით მოპასუხე მოთხოვნას არ ეთანხმებოდა იმ მოტივით, რომ არ იყო ცხოველის მესაკუთრე, რომელმაც, მოსარჩელის მტკიცებით, მას მიაყენა ზიანი;

გ) 2016 წლის 6 დეკემბერს კასატორის წარმომადგენელი იმყოფებოდა ქუთაისში, ახლო ნათესავის მოსანახულებლად, რომელიც იყო მძიმედ ავად (**ეს გარემოება არასწორად შეაფასა სააპელაციო პალატამ და არასწორად არ მიიჩნია, რომ იგი წარმოადგენდა სსსკ-ის 215.3 მუხლით გათვალისწინებულ საპატიო მიზეზს, ეს პირი გარდაიცვალა და მისი გარდაცვალების მოწმობის წარდგენა კასატორის მხრიდან მოწმობს მათ ნათესაურ კავშირს**) და თბილისში 2016 წლის 7 დეკემბერს გამოემგზავრა დილის 07:00 საათზე საქალაქთაშორისო ტრანსპორტით (**რომლის დამადასტურებელი მტკიცებულებაც მას არ გააჩნია**), იმ ვარაუდით, რომ მოასწრებდა სააპელაციო სასამართლოში გამოცხადებას, უამინდობისა და ავტოსაგზაო შემთხვევის გამო, რიკოთის უღელტეხილზე მოძრაობა იყო შეზღუდული და დაახლოებით ერთი საათით შეყოვნდა ტრანსპორტი (**ეს გარემოება დასტურდება მოწმე დ----- ბ-----ის ჩვენებით, რომელიც მგზავრობდა კასატორის წარმომადგენელთან ერთად, სასამართლომ ამ მოწმის ჩვენება არასწორად არ მიიჩნია სადავო გარემოების დამადასტურებლად და უპირატესობა მიანიჭა საპატრულო პოლიციის მიერ გაცემულ ცნობას, რომელიც მითითებულ პერიოდში რიკოთის უღელტეხილზე გადაადგილების შეფერხებას არ**

ადასტურებს). მხარის წარმომადგენელი თბილისში 11:20 საათზე იყო, დაგვიანების გამო ცდილობდა მოსამართლის თანაშემწესთან დაკავშირებას ჯერ კიდევ 11:00 საათამდე, თუმცა, უშედეგოდ, კომუნიკაცია შედგა მხოლოდ 11:19 საათზე, 11:24 საათზე დარეკვისას თანაშემწემ მოახსენა, რომ სხდომის მდივანს აცნობა მხარის დაგვიანების თაობაზე სასამართლოს შიდა საკომუნიკაციო ქსელის მეშვეობით, 11:25 საათზე (**სატელეფონო ნომრის ამონაწერით დასტურდება ხსენებული გარემოება**), სააპელაციო სასამართლოს შენობაში შეხვდა აპელანტის წარმომადგენელს, რომელმაც სასამართლოს მიერ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის შესახებ შეატყობინა, სხდომის დარბაზში გამოცხადებისას არც მოსამართლე და არც სხდომის მდივანი აღარ იმყოფებოდა. აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარის განცხადებას სასამართლოს შესასვლელსა და სხდომის დარბაზში სათვალთვლო კამერის ჩანაწერის, ასევე, მოსამართლის თანაშემწისა და სხდომის მდივნის კომუნიკაციის ამსახველი მტკიცებულებების გადაცემის თაობაზე, რეაგირება არ მოჰყოლია, მას გადაეცა მხოლოდ სააპელაციო სასამართლოს #15 დარბაზში სხდომის მიმდინარეობის ვიდეოფაილი, მანდატურის სამსახურის უფროსის განმარტებით, კამერების ჩანაწერის ამოღება ხდება სასამართლოს განჩინების საფუძველზე, ხოლო შიდა საკომუნიკაციო ქსელის მიმოწერა არ ინახება. ვიდეოფაილში ადვოკატის გამოცხადება არ ჩანს, რადგანაც ჩანაწერი სხდომის დამთავრებისთანავე წყდება, თავად სხდომის ოქმში, 11:24 საათზე ფიქსირდება სხდომის მდივნის მიმართვა თანაშემწის მიერ მიწოდებული ინფორმაციის მოსამართლისათვის მოხსენების შესახებ და სასამართლოს მოსაზრება, რომ დაგვიანებულია, რადგანაც სხდომა 25 წუთის დაწყებულია;

დ) სააპელაციო სასამართლომ შეფასება არ მისცა შესაგებელში მოწინააღმდეგე მხარის მიერ გამოთქმულ პოზიციას, ასევე იმას, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 387-ე მუხლის მე-2 ნაწილის დათქმა – სასამართლო შეიძლება დაემყაროს მხარის განმარტებას, გაგებულ უნდა იქნას საქმეში არსებულ მტკიცებულებებთან ამ განმარტების შესაბამისობის თვალსაზრისით. ამ შემთხვევაში, სასამართლოს არ გაუთვალისწინებია, რომ „ცხოველთა სამყაროს შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლი ბუნებრივ პირობებში მყოფ ცხოველებს სახელმწიფოს მიაკუთვნებს. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატის 2016 წლის განმარტების თანახმად, სააპელაციო სასამართლო სწორედ რომ ვალდებული იყო, შეემოწმებინა გამოცხადებული მხარის განმარტების შესაბამისობა საქმეში არსებულ მასალებთან. გარდა ამისა, სასამართლომ არასწორად განმარტა სამოქალაქო კოდექსის 1003-ე მუხლი და ზემოხსენებულ ნორმასთან

ერთობლიობაში მან არ გაითვალისწინა ის გარემოება, რომ მოსარჩელე მოითხოვდა ბუნებრივ გარემოში გარეული ცხოველის მიერ მიყენებული ზიანის ანაზღაურებას, ასეთ ვითარებაზე არ ვრცელდება სამოქალაქო კოდექსის 1003-ე მუხლი, შესაბამისად, სააპელაციო პალატის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება ეწინააღმდეგება ევროსასამართლოს პრეცედენტულ პრაქტიკას (**ბერუ თურქეთის წინააღმდეგ**).

1.4. საკასაციო სასამართლო კასატორის პოზიციის სისწორის შეფასების მიზნით განმარტავს, რომ:

1.4.1. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 387-ე მუხლი სააპელაციო ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვის მარეგულირებელი სპეციალური ნორმაა, რომელიც ადგენს სააპელაციო სასამართლოს სხდომაზე მხარის გამოუცხადებლობის შედეგებს, კერძოდ, ნორმის პირველი და მე-2 ნაწილებით განსაზღვრულია აპელანტის ან მოწინააღმდეგე მხარის გამოუცხადებლობის სამართლებრივი შედეგები, ხოლო მე-3 ნაწილით დადგენილია დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის მარეგულირებელი ყველა იმ წესის გამოყენების აუცილებლობა, რაც სპეციალურ მოწესრიგებას (სსსკ-ის 387-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილები) არ ეწინააღმდეგება. იმისათვის, რათა სააპელაციო სასამართლოში აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარის გამოუცხადებლობისას გამოტანილ იქნას დაუსწრებელი გადაწყვეტილება, უნდა შემოწმდეს არსებობს თუ არა 387-ე მუხლის მე-2 ნაწილით დადგენილი წინაპირობები: ა) საქმის ზეპირ განხილვაზე არ უნდა გამოცხადდეს აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარე; ბ) გამოცხადებული აპელანტი უნდა შუამდგომლობდეს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის გზით სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილების თაობაზე. ამ გარემოებათა კუმულატიურად არსებობა, წარმოადგენს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის ფორმალურ წინაპირობას. 387-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული წინაპირობების არსებობის დადგენის შემდეგ, ამავე ნორმის მე-3 ნაწილის დათქმიდან გამომდინარე, სასამართლო ვალდებულია, შეამოწმოს ხომ არ არსებობს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის დამაბრკოლებელი გარემოებები, კერძოდ სახეზე ხომ არ არის სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 233-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევა. მოცემულ შემთხვევაში, უდავოა, რომ მხარემ სასამართლო სხდომის დაწყებამდე ვერ უზურუნველყო სასამართლოს ინფორმირება, გარდა ამისა, სამართლებრივ საფუძველსაა მოკლებული მისი მტკიცება იმის თაობაზე, რომ მოწინააღმდეგე მხარე არ იყო მოწვეული კანონით დადგენილი წესით. კანონის ხსენებული მოთხოვნა არ ატარებს ფორმალურ ხასიათს, არამედ, უნდა განიმარტოს

ფართოდ. შესაძლებელია ვივარაუდოთ კიდევაც, რომ სხდომის დარბაზის ცვლილება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 70-ე-78-ე მუხლების ფარგლებში მხარის ინფორმირების კანონიერებას აყენებდეს კიდევაც ეჭვქვეშ, თუმცა, ნიშანდობლივია, რომ აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარე სასამართლოში დათქმულ დროს არ გამოცხადდა, არამედ, დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის შემდეგ შეძლო სასამართლო სხდომის დარბაზში შესვლა, რაც ცალსახად მეტყველებს იმაზე, რომ სხდომის დარბაზის ცვლილება არ გამხდარა მისი დროულად გამოუცხადებლობის წინაპირობა (**უწყებაში მითითებულ დარბაზში სხდომის ჩატარების შემთხვევაშიც ბუნებრივია ის მაინც ვერ გამოცხადდებოდა სასამართლოში**). გარდა ამისა, დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის გზით სარჩელის დაკმაყოფილებისათვის მოსამართლე ვალდებულია, გამოარკვიოს კანონის ძალით დადგენილად მიჩნეული ფაქტობრივი გარემოებები ამართლებენ თუ არა იურიდიული თვალსაზრისით მოთხოვნას. მოთხოვნის იურიდიული მართებულობის კვლევა მოიაზრებს სასამართლოს მხრიდან დამფუძნებელი ნორმების სწორად მოძიებას, რომლებიც დავის გადაწყვეტის ფუნდამენტს წარმოადგენს და იძლევა ამა თუ იმ ურთიერთობის რეგულირების აბსტრაქტულ შემადგენლობას. ნორმის მოძიების შემდგომ სასამართლო ადგენს, სარჩელში მითითებული იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტები დამფუძნებელი ნორმის აბსტრაქტულ აღწერილობას აკმაყოფილებს თუ არა, რაც დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის გზით სარჩელის წარმატების საფუძველია. უპირობოდ უნდა აღინიშნოს ის გარემოება, რომ როგორც შესაგებლის დროულად წარდგენა, ისე – საქმეში არსებული მასალები დაუსწრებელი გადაწყვეტილების ფაქტობრივი საფუძვლების კვლევის წინაპირობა ვერ გახდება, რადგანაც ასეთ დროს კანონი იმპერატიულად ადგენს, რომ სარჩელში/სააპელაციო საჩივარში მითითებული მხარის განმარტებები დადასტურებულად მიიჩნევა. ამ მხრივ ვერ იქნება გაზიარებული კასატორის მიერ გამოთქმული პრეტენზიები მტკიცებულებათა შეფასებისა თუ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატის გადაწყვეტილებით დადგენილ მართლწესრიგთან ქვემდგომი სასამართლოს მსჯელობის შეუსაბამობის თაობაზე (**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატის გადაწყვეტილება შეეხება სააპელაციო სასამართლოს მხრიდან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 232¹ მუხლის გამოყენების შესაძლებლობას და ამ შემთხვევასთან რაიმე შეხება არ გააჩნია, საკასაციო სასამართლო რა საკვირველია სრულად იზიარებს დიდი პალატის განჩინებაში გამოთქმულ მოსაზრებებს, მათ შორის რეგისტრაციუნიარინ ნივთებზე, უფლების შემოწმების შესახებ, რომელიც სტაბილური სამოქალაქო ბრუნვის გარანტია, თუმცა, ეს გარემოება, მსგავსად დიდი პალატის მიერ ხსენებულ საქმეზე**

განხილული სხვა სამართლებრივი საკითხებისა, არსებითად განსხვავდება წინამდებარე დავის ფაქტობრივ-სამართლებრივი საკითხებისაგან იხ. სუს დიდი პალატის განჩინება №ას-121-117-2016, 17 მარტი, 2016 წელი).

1.4.2. ამდენად, შეიძლება ითქვას, რომ სასამართლოს მთავარ სხდომაზე მოწინააღმდეგე მხარის გამოუცხადებლობის გამო, სააპელაციო პალატას სრული წინაპირობები ჰქონდა აპელანტის შუამდგომლობის დაკმაყოფილებისა. საკასაციო პალატა ყურადღებას გაამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ ზემოხსენებული საპროცესო დანაწესებიდან გამომდინარე, კანონის ძალით დადგენილად მიიჩნევა სარჩელში მითითებული ფაქტები (**იხ. აღწერილობითი ნაწილი 1.2. პუნქტი**), ასევე, სააპელაციო საჩივარში გადმოცემული აპელანტის განმარტება, რომ მოწინააღმდეგე მხარე წარმოადგენდა ზიანის მიმყენებელი ცხოველის იურიდიულ მფლობელს, რაც აბათილებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ დადგენილ გარემოებას, მოპასუხის მხრიდან უშუალოდ მის მფლობელობაში არსებული ცხოველის მიერ ზიანის მიყენების ფაქტის დაუდასტურებლობის თაობაზე. ამ გარემოებას ვერ გააქარწყლებს კასატორის მითითება „ცხოველთა სამყაროს შესახებ“ საქართველოს კანონზე, რადგანაც ხსენებული კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტების თანახმად, ცხოველთა სამყაროს ობიექტებს წარმოადგენენ: ქორდიანი (მათ შორის ხერხემლიანები – ძუძუმწოვრები, ფრინველები, ქვეწარმავლები, ამფიბიები, თევზები და სხვა) და უხერხემლო (ფეხსახსრიანები, მოლუსკები და სხვა) ცხოველები, მათი ყველა სახეობა და პოპულაცია განვითარების ნებისმიერ სტადიაში (კვერცხი, ემბრიონი, ჭუპრი და სხვა), რომლებიც იმყოფებიან ბუნებრივი თავისუფლების პირობებში, ასევე, გარეულ ცხოველთა დერივატები, ხოლო კანონის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ცხოველთა სამყაროს ობიექტი შეიძლება გაიცეს სარგებლობისათვის, კანონმდებლობით დადგენილი ვადით და ოდენობით. ამდენად, გარეული ცხოველის მართლზომიერი ფლობის ფაქტი არ შეიძლება კანონსაწინააღმდეგოდ იქნას მიჩნეული, უფრო მეტიც, დადგენილად მიჩნეული გარემოებები საკასაციო პალატის მოსაზრებით, სამოქალაქო კოდექსის 1003-ე მუხლის შესაბამისად, იურიდიულად სრულად ამართლებს სასარჩელო მოთხოვნას (**იხ. სუსგ #3კ/482-028 28 ივნისი, 2002 წელი**). ამ კუთხით დაუსწრებელი გადაწყვეტილება არც ევროსასამართლოს პრეცედენტული პრაქტიკისგანაა განსხვავებული რამდენადაც საქმეზე **Beru v. Turkey (განაცხადი #47304/07)** ევროსასამართლომ კონვენციის მე-2 მუხლის (**სიცოცხლის უფლება**) და მე-6 მუხლის (**უფლება სამართლიან განხილვაზე**) დარღვევა დაადგინა იმ პირობებში, როდესაც სახელმწიფომ ვერ

უზრუნველყო პირის სიცოცხლის დაცვა მაწანწალა ძაღლების თავდასხმისაგან და ამ საქმის ეროვნული სამართალწარმოების ფარგლებში განხილვა გაგრძელდა არაგონივრული ვადით.

1.4.3. რაც შეეხება მიღებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმებას, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 233-ე და 241-ე მუხლების თანახმად, იგი დაიშვება, თუ მხარე, რომლის წინააღმდეგაც იქნა გამოტანილი დაუსწრებელი გადაწყვეტილება, დაამტკიცებს, რომ:

ა) გამოუცხადებელი მხარე მოწვეული არ იყო ამ კოდექსის 70-ე–78-ე მუხლებით დადგენილი წესით;

ბ) სასამართლოსათვის ცნობილი გახდა, რომ არსებობდა დაუძლეველ ძალა ან სხვა მოვლენები, რომელსაც (რომლებსაც) შეეძლო ხელი შეეშალა სასამართლოში მხარის დროულად გამოცხადებისათვის;

გ) გამოუცხადებელ მხარეს დროულად არ ეცნობა საქმის ფაქტობრივი გარემოებები;

დ) არ არსებობს სარჩელის აღძვრის წინაპირობები.

ე) არსებობს საპატიო მიზეზი, რის გამოც მხარე ვერ გამოცხადდა სასამართლოში და ამავდროულად, ვერ შეძლო სასამართლოს წინასწარ ინფორმირება.

1.4.4. მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლო აღარ მსჯელობს მხარის ინფორმირების საკითხთან დაკავშირებით, რაც შეეხება სხვა გარემოებებს, საკასაციო საჩივრის ფარგლებში (**სსსკ-ის 404.1 მუხლი**) პალატა აფასებს მხარის გამოუცხადებლობის საპატიოობას და იზიარებს გასაჩივრებული განჩინების დასკვნას, რომ საჩივრის ავტორმა ვერ დაამტკიცა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 215-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათალისწინებული წინაპირობების არსებობა. უდავოა, რომ მხარემ ვერც ქუთაისიდან თბილისში საქალაქთაშორისო ტრანსპორტით გადაადგილების და ვერც გზაზე შეფერხების ფაქტი ვერ დაადასტურა, ამ მხრივ დასაბუთებულია სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობა, რომ მოწმის ჩვენება ვერ გააქარწყლებს საპატრულო პოლიციის მიერ გაცემულ ოფიციალურ დოკუმენტს იმის თაობაზე, რომ პროცესის დღეს რიკოთის უღელტეხილზე, არც ავტოსაგზაო შემთხვევის და არც უამინდობის გამო არ ყოფილა მოძრაობა შეფერხებული, ამასთანავე, რომც გავიზიაროთ მხარის არგუმენტი, რომ მან პროცესის წინა დღეს მართლაც მოინახულა ავადმყოფი ნათლია, უდავოა, რომ იგი იმავე დღეს უკან არ დაბრუნებულა, ხოლო უამინდობისა და პროცესზე გამოუცხადებლობის სხვა რისკები, მას, როგორც წარმომადგენელს ეკისრება. რაც შეეხება სასამართლოსთან სატელეფონო კომუნიკაციის არსებობას, თავად კასატორი ადასტურებს, რომ მოსამართლეს ინფორმაცია სხდომის დაწყების შემდგომ გადაეცა, ხოლო საპროცესო სამართლის არც ერთი

ნორმა არ ითვალისწინებს სასამართლოს ვადებულებას, გამოუცხადებელ მხარეს დაუკავშირდეს თუნდაც ტელეფონით და მისი სიტყვიერი განმარტების საფუძველზე შეცვალოს სხდომის დრო.

1.5. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ გასაჩივრებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილება/განჩინება კანონიერია და მის წინააღმდეგ კასატორს არ წარმოუდგენია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე-394-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედავება, რის გამოც, ამავე კოდექსის 410-ე მუხლის შესაბამისად, პალატა არ აკმაყოფილებს საკასაციო საჩივარს და უცვლელად ტოვებს ქვემდგომი სასამართლოს მიერ მიღებულ საპროცესო აქტებს.

2. სასამართლო ხარჯები:

ვინაიდან წინამდებარე განჩინებით არ დაკმაყოფილდა საკასაციო საჩივარი, არ არსებობს ამ ინსტანციაში საქმის განხილვაზე გაწეული ხარჯების მხარეთა შორის განაწილების სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლით გათვალისწინებული წინაპირობები, რაც შეეხება საკასაციო საჩივარზე გადახდილ ბაჟს, ამავე კოდექსის 55-ე მუხლის შესაბამისად, იგი უნდა დარჩეს ბიუჯეტში.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე, 410-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. შპს „ი-----ის“ საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 7 დეკემბრის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება და მისი ძალაში დატოვების შესახებ ამავე სასამართლოს 2017 წლის 20 სექტემბრის განჩინება დარჩეს უცვლელად.
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

თავმჯდომარე

ბ. ალავეიძე

მოსამართლეები:

ე. გასიტაშვილი

ზ. ძლიერიშვილი